DOI: 10.17117/no.2014.02.088

Поступило в редакцию: 10.12.2014

<http://ucom.ru/doc/no.2014.02.088.pdf>

info@semgu.kz

Султанова Н.К.
Особенности применения модульной технологии
обучения по программе специальности
Музыкальное образование

Sultanova N.K.
Instruction of the program of modular technology in
the specialty the musical formation

Султанова Н.К.
Музыкалық білім мамандығы бойынша білім беру жүйесінде
модульдік технологияны оқыту бағдарламасы
(на казахском языке)

В данной статье рассматриваются вопросы об обучении программы модульной технологии в специальности музыкальное образование, значения и внедрения в учебно-воспитательном процессе
Ключевые слова: обучение, модульная технология, музыкальное образование

In this article are examined questions about the instruction of the program of modular technology in the specialty musical formation, value and introduction in the education and teaching process
Key words: training, modular technology, music education

Султанова Нургуль Камильевна
 Кандидат педагогических наук, доцент
 Государственный университет им. Шакарима
 Казахстан, г. Семей, ул. Глинки, 20 А

Sultanova Nurgul Kamilevna
 Candidate of Pedagogic Sciences, associate Professor
 State University named Shakarima
 Kazakhstan, Semey, Glinka st., 20 A

Бүгінгі күні білім сапасы үлкен мәселе болып тұрғаны шындық. Білім сапасы – мұғалімдер жұмысының көрсеткіші және мұның бәрі пәндік олимпиададан, ғылыми жоба жарыстарынан көрініс табады. Осы жерде ұлтымыздың ұлы ұстазы Ахмет Байтұрсыновтың «Ең әуелі мектепке керегі – білімді, педагогика, методикадан хабардар, оқыта білетін мұғалім. Екінші, керек құралдар, құралсыз іс істелмейді» [1] деген сөзі ойға оралады. Бұл өткен ғасырдың басында айтылғанымен, жүз жыл өтсе де бағыт – бағдар болып тұр.

Кез-келген білім бағдарламасының табысты орындалуы мұғалімге байланысты. Оның кәсіби шеберлігі нысаналы бағдарламаны да, оқу жоспарын да биік деңгейде жүзеге асыруға ықпал ете алады, ал кәсіби дәрменсіздігі істі

құлдыратады..» [2] делінген ҚР-сы орта білім беру жүйесі дамуының мемлекеттік тұжырымдамасында. Орынды айтылған пікір жеке тұлғаны тәбиелейтін адам – мұғалім, мұғалімге сенім білдірмесе, оқу игі жеміс бере алмайды, сондықтан қоғамымыз мұғалімге үлкен сенім артып отыр.

Бағдарламаның мақсаты: кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру негізінде музыка мамандардың біліктілігін арттырудың тиімді жолдарын жетілдіру. Қазіргі таңдағы оқыту мақсаты – оқушының танымдық тәжірибесін ескере отырып, жеке тұлға ретінде дамуына оң ықпал, көмек көрсету. Бағдарламаның міндеттері:

- педагог мамандардың кәсіби құзыреттілігін дамыту арқылы барлық бағытта жұмыс мазмұнын жетілдіру;
- педагог мамандардың білімін жетілдіруде оқу үрдісіне жаңашыл технологиялар мен оқытудың жаңа түрлерін ендіру;
- педагог мамандардың біліктілігін арттыруда ақпараттық және қашықтықтан оқыту технологияларын тиімді пайдалану;

Оқытудың жаңа педагогикалық технологиясын меңгеру, мұғалімнен орасан зор іскерлік пен шығармашылыққа негізделген ізденістерді қажет етеді.

Студент:

- өз ойын ашық айта білу;
- тұлға ретінде қалыптасады;
- өзін-өзі бағалай біледі;
- өз ісіне жауапкершілікпен қарайды;
- ортақ шешімге келеді;
- еңбекке араласады;
- бірін-бірі сыйлайды, санасады;

Модульдік оқыту әртүрлі мақсаттарға жету жолын көздейді. Білім алушыға оқу әдісінің – іс-не лайықты тәсілін қолдануыды, оқушыға – өзінің әлді, әлсіз жақтарын анықтап, модульдің түзету тәсілін пайдалана отырып көмектеседі, оқытудың түрлі формалары мен әрқилы әдістерін кіріктіруді, оқу материалдарынан құрылған бірлігін икемді түрде пайдалануды, кәсіби іс – әрекет деңгейіне білім алушының жоғары дайындығы арғылы жетуді, пәнаралық байланысты орнатып, оқудың сапасына білім мен білікті жүйкелеу арқылы жету.

Модульдік оқытудың басты мақсаты – оқытудың ұйымдастыруы бойынша және мазмұны бойынша адам бойындағы осы сәттегі қажеттілікті қанағаттандыруда кепілдік беретін әрі жаңа қажеттілікті анықтайтын икемді білім беретін құрылым құру. Модульдік оқытудың басты теориясының басты ұғымы модуль ұғымы болып табылады. Модульдік оқытуды біраздан бері қолданып келе жатқанына қарамастан, оны түсінуде, оның мазмұн құрылымын түрлендіруде, оқыту әдістері мен түрлерін өңдеуге әлі күнге дейін әртүрлі көзқарастар бар.

Модульдің көптеген анықтамаларына қарамастан, олардың үш түрлі бағытта топтастырып, жүйелеуге болады [3]:

Кесте 1. Музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасының модульдары

Модуль	Тақырып	Сабақ түрі	Мазмұны	Сағат саны
Музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасының мазмұны	1. Модульдік оқыту технологиясының пайда болу тарихы	дәріс	Білім беру мекемесінің алға қойған мақсатына жетуі үшін басқаруға ықпал жасайтын (мұғалімдер, мектеп оқушылары) және өзінің басқарушы ішкі жүйесі (әкімшілік, педагогикалық ұжым) біртұтас жүйе болғандықтан, инновацияға үнемі орын табылады. Ал жаңа өзгеріс нәтижесінде білім беру мекемелері үздіксіз өзгертін және дамитын жаңа қайшылықтардың көздері болады. Сонымен қатар басқарудағы маңызды орын үнемі қозғалыс пен дамуда болатын педагогикалық және балалар ұжымының қажеттілігіне беріледі.	4
	2. Музыка сабағын жоспарлауда модульдік технологияны қолдану	Топпен жұмыс		4
	3. Музыкалық тәжірибеде мектеп оқушыларының шығармашылығын дамытудың тиімді жолдары	Презентация-дәріс		4
Музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасында ақпараттық технологияны қолдану әдістері	1. Ойын технологиясы арқылы музыканы оқыту	Тәжірибелік	Технологияны, ұйымдастыруды, әдістерді үнемі жаңғырту жағдайында ұстап тұрып қана мектеп өз бағытын нығайта алады. Сондықтан да жаңалық енгізу кез-келген білім беру мекемесінің дамуы мен жоғары жетістікке жетуінің негізгі факторы болып табылады.	4
	2. Интерактивті тақтамен жұмыстың қазіргі бағыты	Интерактивті тақтамен	Келер ұрпаққа қоғам талабына сай тәрбие мен білім беруде инновациялық іс-әрекетінің ғылыми-педагогикалық негіздерін меңгеру-маңызды мәселелердің бірі.	4
	3. Қазақ халқының ұлттық ойындарын музыка сабағында жаңа әдісте қолдану	топпен жұмыс		4
Инновациялық технология негізінде мұғалімдерінің педагогикалық жүйесі	1. Музыка сабағында педагогикалық инновацияның қолдану әдістері	Презентация	Инновациялық қажеттілігі сыртқы себептермен де анықталады, ол мынадай бірқатар себептерге байланысты: адамдардың мұқтаждылығын қамтамасыз ету қажеттілігі, мектеп оқушыларының білімге, дағдыға, шеберлікке деген ұмтылысты, жоғары сапалы білім алудағы жеке тұлғаның дамуы. Демек, жаңалықтың ену қажеттілігі білім алуға деген (бір нәрсеге әсерін тигізетін жағдайлардың кездесуі) мұқтаждығынан пайда болады.	4
	2. Жаңа әдістердің педагогикалық жүйесі мен қолдану мәселелері	дәріс		4
	3. Білім беру жүйесіне ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу жолдары	Дөңгелек стол-тәжірибелік		4

Музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасының концепциясы	1. 12 жылдық білім беруге көшу кезеңіндегі музыка пәнінің жаңа мазмұны	дәріс	Әлемдік білім кеңістігіндегі озық тәжірибеге негізделген 12 жылдық білім беруге көшудегі негізгі нысана-адамзат тарихында уақыт озған сайын өзектілігі арта түсетін білімді де білікті, тәжірибелі де текті ұрпақ қалыптастыру. Ұлтымызды дәріптейтін, рухымызды биіктетіп, ұлттық сенімімізді жігерлендіретін ұрпақтың болашағы – бізге, яғни ұстаздарға үлкен міндет. Ол үшін мұғалім кәсіби біліктілігін жаңа бағытта арттырып, білім мазмұнын жаңартып, тиісті әдіс-тәсілдерді қолданып, әдістемелік негіздерді қалыптастыруы керек.	4
	2. Қазіргі жалпы білім беретін орта мектептегі музыка сабақтарының бағдарламасының концепциясы	дәріс		4
	3. 12 жылдық білім беру жүйесінде музыка сабағын жоспарлауда модульдік технологияны оқыту	дәріс		4
Бастауыш мектептегі музыкалық тәрбиені модульде оқыту технологиясы	1. RWCT әдістерін музыка сабағында қолдану 1-4 сынып бойынша	Презентация	Бастауыш мектепте музыканы оқытудың технологиясын оқыту оқу үрдісінің басқару, мәлімет беру үрдісіне бағытталған циклділігімен, білім алушының өздігінен жұмыс істеуі және белсенділігін арттыратын өзін - өзі басқару мен басқарудың тиімді арақатынасын орнатуымен ерекшеленеді.	4
	2. Музыкалық сауаттылықты меңгеру технологиясы.	дәріс		4
	3. Музыкадың сыныптан тыс жұмыстарды оқушылардың іс әрекетін ұйымдастыру технологиясы.	Тәжірибелік		4
Мектепке дейінгі музыкалық тәрбиені модульдік технологияда оқыту	1. Балалар музыкалық мәдениетінің негіздерін қалыптастыру технологиясы	дәріс	болашақ музыка жетекшілері мен мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілерін кәсіби-педагогикалық дайындауға бағытталған пәндердің бірі музыка тәрбиесі теориясы мен әдістемесі болып табылады, болашақ музыка жетекшілері мен тәрбиешілердің эстетикалық-педагогикалық шеберлік негіздерін қалыптастыру	4
	2. Балаларға арналған музыкалық аспаптарда ойнау технологиясы	Презентация		4
	3. Музыкалық өнер және мектепке дейінгі балаларға музыка тәрбиесі	Тәжірибелік		4
Барлығы:				72

– Модуль – пәнаралық әдістемелік – ұйымдастыру құрылымы болып, әртүрлі оқу пәндерінің тақырыптық жиынтығы ретінде бір мамандықты меңгеруде және оқу үрдісінде пәнаралық байланысты қамтамасыз етеді.

– Модуль – біліктілік мінездемесінің талаптарына жауап беріп, мамандық бойынша оқу пәндерінің жиынтығын ұсынатын мемлекеттік білім беру стандарт бірлігінің үлгісі;

– Модуль – бір ғана оқу пәнінің шеңберіндегі әдістемелік – ұйымдастыру құрылымының бірлігі.

– Модуль – деп біз өзіне дидактикалық мақсаттарды, оқу материалының логикалық аяқталған бірлігін, әдістемелік нұсқауды, бақылау жүйесіне енетін оқу пәнінің дараланған әдістемелік – ұйымдастыру құрылымын түсінеміз. Оқытудың модульдік тәсілі оқытудың мақсаты мен мазмұнын, танымдық белсенділікті басқару әдістерін өзгертуді қалайды. Оқытудың мақсаты оқу – тәрбие үрдісінің барлық бөліктерін бір жүйеге байланыстыратын басты дидактикалық ұстаным болып табылады. Модульдік оқытудың дидактикалық жүйелер сияқты оқытудың мақсаттарына сай жалпы – дидактикалық ұстанымдар мен негіздеріне сүйеніп, оқу материалдарын құрылымдауды меңзейді. Модульдік тапсырмалар мен бағдарламаларды құрастыруда әртүрлі тәсілдер байқалады. Даралық мазмұндардың оқыту мазмұнын құрылымдау ұстанымдарын сақтай отырып жасалады және жинақы түрде, көрнекілік түрінде беріліп, дидактикалық материалдармен, ділгірлік және қолданбалы міндеттермен қамтамасыз етілуі керек. Музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасының негізгі компентенциялары мен модульдік бағдарламасын төмендегі 1кестеден көруге болады.

Қорыта келгенде, оқытудың жалпы мақсатын қоя тұрып, жалпы құрылған мақсатты нақтыландырып, оқушылардың білім деңгейін алдын – ала бағалап, оқу әрекеттерінің жиынтығын нәтижені бағалауды енгізіп, оқу үрдісіне модульдік сипатқа ену арқылы құрылымы ортақ, бірақ мазмұны әртүрлі жеке блоктар жасау арқылы оқытудың модульдік технология бойынша сабақ жүргізу тиімді деп ойлаймын. Ол үшін оқушыларды модульге бейімдеу керек, оқытушының алдын – ала модульді құрылуының сапасына байланысты: оқытушы ізденісі, білімі, болжауы, әдіс – тәсіл тиімділігі, фантазиясы болуы керек. Модульдік оқыту оқу үрдісінің басқару, мәлімет беру үрдісіне бағытталған циклділігімен, білім алушының өздігінен жұмыс істеуі және белсенділігін арттыратын өзін – өзі басқару мен басқарудың тиімді арақатынасын орнатуымен ерекшеленеді.

Жалпы музыкалық білім мамандық бойынша модульдік технологияны оқыту бағдарламасының модульдарын «Музыкалық білім» кафедрасының «Музыка сабағын жоспарлау және модельдеу», «Бастауыш мектептегі музыканы оқытудың теориясы мен технологиясы», «Музыкалық білім берудің методологиясы» атты пәндерден профессорлық-педагогикалық құрамы оқу-тәрбие үрдісіне ендірілсе, онда ойы жүйрік, саналы, бәсекеге қабілетті жеке тұлғаны тек қана жаңа тұрпатты педагог қалыптастыра алады, өйткені жақсы мұғалім жақсы оқушыларды жасайды.

Список литературы:

1. Байтұрсынов А. Ақжол // Жалын. 1991. № 5.
2. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. Астана, 2004. 132 б.
3. Ражников В.Г. Психолого-педагогическая модель музыкальной культуры. М., 1983.
4. Сұлтанова Н.К. Музыка сабағын жоспарлау және модельдеу. Оқу құралы Семей. «Интеллект» баспа үйі, Семей қаласы, «Интеллект» баспа үйі, 23.10.2013 ж. 14,2 б.т.

© 2014, Султанова Н.К.

*Особенности применения модульной технологии
обучения по программе специальности
Музыкальное образование*

© 2014, Sultanova N.K.

*Instruction of the program of modular technology in
the specialty the musical formation*